

בס"ד כז' אדר ה'תשע"ז
הדלקת נרות - 18:36
צאת השבת - 19:27
רבנו תם - 20:11

שעון קיץ - לפי הלוח המדויק של "אור החיים"

שנה שבע עשרה - עלון מס' 859

@ השבת **מוציאין ב' ספרים**.
@ השבת **"מברכין החודש"**. ברכת האילנות מיום שלישי.
@ ר"ח ניסן יחול בע"ה ביום שלישי. הקב"ה יחדשהו לטובה ולברכה, לששון ולשמחה, לישועה ולנחמה, לבשורות טובות בריאות והצלחה וגאולה קרובה, אמן. (בחודש ניסן אין תחנון)

אברהם יגל

לע"נ בבאי מוסאי בן אברהם ז"ל
לרפואת ולהצלחת כל עם ישראל ובפרט לאברהם יגל בן רעות

שבת מנוחה

מפטירין: "כה אמר"
(יחזקאל מה')
מרתק - ראו בעמוד 2
סיפור מההפטר

פרשת ויקהל-פקודי

ש"ב בת החודש

בדוק ומנוסה - סגולה גדולה
להשתתף בסעודה הרביעית
בבית הכנסת "אוהל-מועד"

"וירקעו את פחי הזהב"

אותו הזהב החומרי, הארצי, שבו נכשלו בני אותו הדור, עד שמחמת "ידי זהב" עשו את העגל, זהב זה עצמו בא לידי תיקונו: **וירקעו** את פחי הזהב, מלשון: **רקע**. הרימוהו ומסרוהו למשכן שבא לכפר על מעשה העגל, ועל ידי כך הכניסו בו רוחניות שמימית.

"אלה פקודי המשכן משיכן העדות" (ל"ח כ"א)
לימד משה רבנו דרך ארץ לגבאים בדורות הבאים, שכל כספי הציבור הנאספים לצרכי הציבור, יפקדו ויבוקרו, ואפילו אם הגבאי נאמן כמשה רבנו, אל יתברך בנאמנותו, **אלא יתן דין וחשבון לפני הציבור**.

"והמלאכה היתה דים... והותר"
אומר הרב "שפתי כהן": **דים** = אותיות **מיד**. **הותר**=אותיות **תורה**.
רמזה לנו התורה: **כל העוסק בתורה מלאכתו מתברכת ונעשית מיד**! ובזכות עיסוקו בתורה מתברכת מלאכתו בימי החול וזוכה שזמנו בידו ויוכל להוסיף בלימוד בימי החול.

"וישמרתם את המצוות"
רבי יאשיה אומר אל תהי קורא את המצוות אלא את המצוות כדרך שאין מחמיצין את המצוות כך מחמיצין את המצוות... השמירה היא שעושים סייגים וגדרים סביב למצווה ומשמרת למשמרת וכן ישמר שלא יבא לידי חמוץ. רצה לומר מצת מצווה. ומוזה הוציא לכל מצווה שצריכה שימור לבל תתחמץ, (רש"י יומא ל'), יוצא שמצווה שנעשית בחיפזון הרי היא כעין מצה. ומצווה שנעשית באטיות הרי היא אסורה כחמץ...

מלשיני הפרשה: ויקהל:

- ➔ אזהרה על שמירת השבת.
- ➔ ציווי לאסוף תרומות ומעשרות למשכן.
- ➔ ציווי מפורט על כל נדבות המשכן וכליו, האוהל עם הקרשים והאדנים, הפרוכת, הארון, הכפורת, המזבח הכיור וכו' והחצר.

פקודי:

- ➔ דין וחשבון לחומרים שהשתמשו למשכן.
- ➔ בגדי הכהונה לכהנים, האפוד והחושן, המעיל הכתונת והמצנפת.
- ➔ משה מברך ומקדש את המשכן וכליו.
- ➔ משה מקים את המשכן והקב"ה משרה את שכינתו במשכן.

"ויקהל משה את כל עדת בני ישראל" (ל"ה א')

מבאר רש"י: 'למחרת יום הכפורים'. לומד מכאן העוללות אפרים: שלא רק ביום כיפור צריך לרצות את חבירו, אלא גם ממחרת יום הכפורים צריך להיות באחדות **"כל עדת בני ישראל"**...

"ויקהל משה את כל עדת בני ישראל" (ל"ה א')

"עדת" זה אותיות **"דעת"**. ידוע שעיקר ענין הגלות, עיקר המצב של החטא, הוא **הסתלקות הדעת**. להורות שבמעשה ההתקהלות הוא משיב להם את הדעת שאבדה מהם. כך גם בנין המשכן הפרטי מתחיל בדעת, במחשבה, בראיית נקודות אור באחרים בעין טובה.

"כל זריב לב הביאו חם וזם" (ל"ה כ"ב)

קל לאדם לתת כסף מאשר לתת איזה חפץ מביתו, כי הכסף, אחרי שנתנו ישכח ממנו, אבל החפץ יזכור תמיד שהיה לו ואיננו. לכן קראה התורה לאלה שנתנו חם וזם בשם **נדיב לב**, אבל אלה שנתנו כסף נאמר: **"וכל איש אשר הניף תנופת זהב"** (הרב לוי' הי"ד)

"בצלאל בן אורי בן חור"

מדוע מייחסת התורה את בצלאל גם אחר זקנו חור? **בגלל שחור היה בנה של מרים**, נמצא שמשם רבינו היה דודו של בצלאל, והיה מקום לטעות שלכן בחר בו משה לעשות המשכן, לכן מייחסו אחרי חור, להורות, שכן ציוה הקב"ה למשה.

פינת הניבים והפתגמים

דריסת רגל = פניסה לרשותו של אחר, רשות פניסה וציאה.

דוגמה: רק לבצלי סווג בטחוני גבוה יש דריסת רגל במתקנים של חיל המודיעין.

מקור: שדריסת הרגל אוסרת... אין דריסת הרגל אוסרת [ערוכין ו, ט]. (ניבונכון)

לע"נ הצנוע והענו **משה מוסאי** ז"ל
בן אברהם וזליכה ז"ל שנפטר ג' ניסן תשע"ג
יום שני כט' אדר - עליה לבית העלמין ב- 18:00

הסידור ממשל מדרך עמי! העלון טעון גניזה. אין לעיין בעלון בשעת התפילה וקריאת התורה. במקום שיש עירוב, יש לטלטל ע"י קטן. ניתן להוריד את העלון באתרים הדתיים "לדעת" ו-"חידושי" : <http://www.hidush.co.il/> <http://ladaat.info/>

חינוך ולא אילוף

בחינוך אין מטביעים תכונות זרות, אלא עוזרים לילד להיות מה שהוא בטבעו. זאת, כמובן, כשאנו יוצאים מתוך הנחה שהילד טוב ביסודו.

בברכת ברוכים הבאים בשם ה'

4

"אל תקרי הליכות אלא הלכות"

הלכות ברכת האילנות

א. "היוצא בימי ניסן וראה אילנות שמוציאין פרח, אומר: בא"י אמ"ה שלא חיסר בעולמו כלום וברא בו בריות טובות ואילנות טובות ליהנות בהם בני אדם"; ואינו מברך אלא פעם אחת בכל שנה ושנה, ואם איחר לברך עד אחר שגדלו הפירות, לא יברך עוד (שו"ע או"ח רכו,א). זריזין מקדימין למצוות, ולכן טוב לברך ברכה זו ברי"ח ניסן. עבר ניסן ולא ברך, יברך בלא שם ומלכות (ברכי-יוסף רכו,ה).

ב. הברכה נתקנה דווקא על אילני מאכל ולא על אילני סרק. אין לברך על אילנות מורכבים, אך מותר לברך על אילנות בזמן שהם עדיין עורלה.

ג. עבר וראה עצים עם פרחיהם ולא ברך - יכול לברך בפעם הבאה (שלא כמו ברכת "שהחיינו", שאם כבר אכל פרי חדש ולא ברך - שוב לא יברך).

הלכות הגעלת חמץ והכשרת כלים לפסח

א. כל כלי שהשתמשו בו בחמץ, אסור להשתמש בו החל מזמן שהחמץ נאסר באכילה, ואם רוצה להשתמש בו, חייב להכשירו כפי שיבואר להלן.

יש מספר דרכים לבליעת חמץ:

ע"י אש בלי מים.

ע"י בישול בכלי ראשון.

ע"י בישול בכלי שני.

ע"י שהייה ארוכה של החמץ בכלי.

ע"י שהיית חמץ חריף בכלי.

ב. הכלל שנתנו חז"ל להכשרת כלים הוא: **כבולעו כך פולטו**, דהיינו באותה דרך שהכלי בלע את החמץ, כך יפלוט את החמץ שבו.

ג. כלי שבלע בכלי שני, בעירוי, בכבוש, בחריף הקשירו כפי רוב תשמישו. בכלי שני או בעירוי כדלהלן וטוב להחמיר ולהגעיל אותו ברותחין. [עיין שו"ע תנ"א סי' ו']

ד. **אין מגעילים כלים בחול המועד פסח**. אמנם אם יש צורך מיוחד להכשיר בפסח יכשיר על ידי ליבון. [עיין רמ"א תנ"ב סי"ע א']. ובשעת דחק ישאל שאלת חכם. [עיין כה"ח שם סי"ק כ"ח].

כללי הגעלה

א. לפני ההגעלה יש לנקות את הכלי מכל לכלוך וחלודה. אבל אין חיוב לנקותו מן הכתמים שאין בהם ממשות. אם יש גומות בכלי ואי אפשר לנקותם היטב, ישרוף את אותם המקומות כדי שיישרף החמץ שבתוכם, ואחר כך יגעילו. ואם אי אפשר לנקות היטב הגומות והסדקים וגם אי אפשר ללבוש שם, כך אי אפשר להכשירו.

ב. כל כלי שמועילה לו הגעלה, יכול גם ללבנו ליבון קל דהיינו לחמם אותו עד שיישרף עליו קש מבחוץ.

ג. כיצד מגעילים? מכניסים את כל הכלי לסיר גדול עם מים רותחים המעלים בועות, ומשקים את הכלי מעט בתוך המים כדי שיפלוט הכלי את החמץ אשר בלע ובוה הכלי מוכשר. ויש לשוטפו במים קרים אחר כך.

ד. כלי שעלול להתקלקל במים רותחים, כגון כלים המודבקים בדבק, ואפילו אם רק הקת מודבקת בדבק, אי אפשר להכשירו בהגעלה. משום שיש לחוש שמא לא יגעילו יפה.

ה. כל כלי שאי אפשר לנקותו היטב, כגון נפה, שקי קמח, סלים של בד, מגדרות וכן כלי שפיו צר ואי אפשר לשפשו מפנים, **לא מועילה להם הגעלה**.

ו. כלי שיש בו גומות שאי אפשר לנקותם, ילבן את מקום הגומות, ובפרט בין הידיות לסירים. ואם מחוברים ע"י הברגה יש לפרקם.

ז. טוב להימנע מלהשתמש בכלים המיועדים להכשרה **במשך עשרים וארבע שעות לפני הכשרתם**.

וטוב לכתחילה להכשיר את הכלים בשעה שעדיין החמץ מותר באכילה ולא ימתין עד לרגע האחרון.

ח. טוב להניח בתוך כלי ההגעלה אפר או מעט סבון וכדי בכדי לפגום את הטעם של המים.

הידעת? סיפור מההפטרה הפטרת: ויקהל פקודי שבת החודש

כהרגלנו נכתוב מעט מהפטרת ויקהל ופקודי שלא נקרא השבת. דוד המלך ראה שהארון עם התורה הקדושה נודדים ממקום למקום, ואין לשכינה מקום קבוע, נתעורר דוד לבנות את בית המקדש, באומרו "אנוכי יושב בבית ארזים וארון האלוקים יושב בתוך היריעה" אך ה' מנע ממנו לפי שהועיד לכך את שלמה בנו. בהמשך שלמה המלך שלח לקרוא לחירם מצור שהיה אומן מומחה על מנת שיעזור לו בבניית הכלים לבית המקדש. חירם בנה את שני העמודים יכין ובוועז שנצבו בפתח האולם, וכן את בריכת המים ששם יכלו הכהנים לטבול ולהיטהר ובהמשך בנה את שאר כלי המקדש. **בפרשתנו** מתואר סיום בניית המשכן ועשיית כלי המשכן על כל פרטיו.

פרשת החודש: מפטירין ביחזקאל מה' פסוק טז'
בתורה קוראים "החודש הזה לכם ראש חודשים ראשון הוא לכם לחודשי השנה" (שמות יב). ציווי ה' היה במצרים לפני מכת בכורות ממש לפני הגאולה. ה' מצווה את משה ואהרן את כל ההלכות הקשורות לפסח מצרים והן לדורות. **בהפטרה:** יחזקאל הנביא מתנבא על בית המקדש השלישי שיבנה בקרוב. נבואתו היא שהעם יביאו תרומה לנשיא בישראל כדי שיקריב קורבנות בשבתות, בראשי חודשים, ובמועדים. ואלו הם הקורבנות מנחה, עולה, חטאת ושלמים, וזאת כדי לכפר על העם ולטהר את המקדש ואת המזבח. גם המלבי"ם וגם הרד"ק עומדים על ההבדלים שבין הקורבנות הכתובים בתורה לבין הקורבנות שהתנבא יחזקאל. ז"א: בין מה שהקריבו במשכן, ובבית המקדש שלצערנו נחרב, לבין מה שיקריבו לעתיד לבוא בבית המקדש. בתורה כתוב שבפסח ובמועדים הקריבו **שעיר** לקורבן חטאת ובנביא כתוב שהקריבו **פר** לקורבן חטאת. וכן בקורבן עולה בתורה כתוב "**פרים בני בקר שנים, ואיל אחד ושבעת כבשים**" (במדבר כח' יט). ובנביא "**שבעת פרים ושבעת אלים תמימים ליום**". וכן בקורבן מנחה בתורה כתוב שהקריבו "שלושה עשרונים לפר ושני עשרונים לאיל ועשרון לכבש" ובנביא כתוב שיקריבו לעתיד לבוא "איפה לפר ואיפה לאיל יעשה, ושמן הין לאיפה". יש גם הבדל לגבי הקורבנות של חג הסוכות שלעתיד לבוא לא מוזכר שמיני עצרת כמו שמופיעה בתורה. הרד"ק אומר שעל כורחנו חידוש יהיה בקורבנות שלעתיד לבוא. לפי המלבי"ם במשכן היה 7 ימי מילואים ו-14 ימים של חנוכה המשכן. לעומת זאת לעתיד לבוא יחגגו את חנוכה המקדש 190 יום (קץ הימין) מחג הגאולה פסח ועד חג סוכות. במסכת מנחות דף מה' כתוב "ר' יוחנן אמר אליהו עתיד לדרשה". ולשיטתו לעתיד לבוא הטבע ישתנה וכן גם הקורבנות.

(בברכת השם ג.י.פ.)

" ואבותינו סיפרו לנו "

לזכות בקרקעות בזכות מצוות כיבוד הורים

טובה! להיות נחמד לכולם בחוץ שנותנים לך טפיחה על השכם זה מצויין, אך לעשות בבית את הדברים זה כבר מעמסה כבדה יותר... גם אם קשה לך לעזור, לתת ולתמוך בביתך, למשפחתך ובעיקר להורייך, עשה זאת בחשק רב, זוהי הכרת הטוב שלך! שכר המצוה שתקבל על סיוע לקרובך גדול ונחוץ יותר. התאחד עם הורייך ומשפחתך, היה אתה הגורם המלכד, וממך ילמדו כולם שבסופו של יום כולנו חוזרים לבית... למשפחתנו...

גם אתה יכול להיות אליהו הנביא

ילד אחד החליט שהוא רוצה לפגוש את אליהו הנביא. הוא ידע שזה יהיה מסע ארוך למקום שבו אליהו הנביא גר. הוא ארז תרמיל עם כמה חטיפי שוקולד וכמה פחיות שתייה קלה והחל במסע... שלושה רחובות מאוחר יותר, הוא ראה איש זקן. האיש ישב בפארק וצפה ביונים. הילד התיישב לידו, פתח את תרמילו הוציא פחית שתיה ועמד ללגום ממנה אך הבחין שהאיש הזקן שישב לידו נראה רעב. הילד הציע לזקן אחד מחטיפי השוקולד שהיו בתרמילו, שמח הזקן, קיבל את החטיפי בתודה וחייך אל הילד, חיוכו של הזקן היה כל-כך נעים ורחב שהילד רצה לראותו שוב, לכן הציע לזקן שוב פחית שתיה.

הזקן חייך אליו חיוך גדול... סיפוק ואושר היו על פניו של הילד. כך הם ישבו כל אחד הצהריים, אוכלים ומחייכים, בלי לדבר כלל. כשהחל להחשיך, הילד חש עייפות גדולה. הוא קם כדי לעזוב צעד כמה צעדים וחזר חזרה אל הזקן ונתן לו חיבוק ונשיקה, הזקן חייך אליו את החיוך הגדול ביותר באותו היום.

כשהילד פתח את דלת ביתו זמן קצר לאחר מכן, אימו הופתעה למראה השמחה על פניו, ושאלה אותו: "מה עשית היום שגרם לך להיות כה מאושר?"

הילד השיב: "אכלתי היום ארוחת צהרים עם אליהו הנביא... ואת יודעת, יש לו את החיוך הרחב ביותר שראיתי אי-פעם". בינתיים, האיש הזקן, הגיע לביתו בחיך, בנו הופתע מהמבט השליו שעל פני אביו ושאלו: "אבא, מה עשית שעשה אותך כל-כך מאושר?"

השיב לו אביו: "אכלתי חטיפי שוקולד בפארק יחד עם אליהו הנביא, הוא הרבה יותר צעיר ממך שחשבת...". בליל הסדר מזגנו כוס חמישית לאליהו הנביא, מעטים לא עצמו עין כדי לראותו לוגם מהיין...

לא צריך לחכות לליל הסדר כדי לראות את אליהו הנביא, בעצם אליהו הנביא יכול להיות כל-כך קרוב, הוא יכול להיות גם... אתה...

שבת החודש

שבת לפני ראש חודש ניסן מוציאים שני ספרי תורה. בראשון קוראים בפרשת השבוע ובשני בפרשת בא "החודש הזה לכם ראש חודשים".

פרשת "החודש" פותחת במצווה הראשונה שבה נצטווה עם ישראל כעם: **מצוות קידוש החודש**. הפטרת שבת "החודש" (יחזקאל מה) כוללת בתוכה את שני ענייני היום: מצד אחד היא עוסקת בחג פסח, שתיאורו מובא בין חזיונות המקדש של יחזקאל כלפי העתיד לבוא; ומצד שני היא עוסקת בקורבנות המועדים, וביניהם גם בקורבנות ראש חודש. בין הדינים המתוארים ביחזקאל, לבין הנאמר בתורה, יש הבדלים. כך גם ביחס לראש חודש: בתורה נאמר, כפי שאנו קוראים ב'מפטיר', שקרבן ראש חודש הוא - "פרים בני בקר שָׁנִים ואֵיל אחד, כבשים בני שנה שבעה תמימים", ואילו בהפטרה - "וביום החודש פר בן בקר תמימים, וששת כבשים ואֵיל, תמימים יהיו".

כשהייתי ילד, אדון שלמה היה מוציא סוכריית טופי ומכבד אותי. אדון לוי, יצרן קלסרים משרדיים, עבד לפרנסתו מבוקר ועד ערב, כולם התפעלו מחריצותו ועוד יותר ממסירותו הבלתי נלאית לשבעת צאצאיו, כולם בנים. בשבתות היה פוסע לבית הכנסת כשהוא מוקף בילדיו וחיוך של קורת רוח על פניו.

לפני כמה שנים הבחנתי בו מתנהל לאיטו עם מקל ליד בית הכנסת. אדון לוי לא זיהה אותי, אך כשהזכרתי לו מי אני, אורו עיניו. "אבא שלך היה איש יקר" העיר.

כששאלתי על שבעת ילדיו נפלו פניו. במרירות של אדם שאיבד את כל עולמו הוא תיאר איך עבר מנחלת שבעה לשכונה אחרת, איך סייע לבניו בלימודיהם באוניברסיטה ואיך הוציא את כל כספו על הדירות שקנו בעת שהתחתנו. "אז יש לך הרבה נחת", קטעתי אותו. "איזה נחת", הוא המשיך, "היום הילדים שלי מהנדסים, רואי חשבון ודוקטורים, אבל מי רואה אותם? אני יושב לי בבית לבדי."

פעם הייתי מתקשר אליהם לפני כניסת השבת, אחד היה אומר שהוא בצפון, השני בדרום, השלישי אשתו חולה והרביעי צועק לי שאני נשמע מקוטע וטורק לי את הטלפון, ככה גם כל השאר...

הסיפור שלו נגע לליבי, "בוא איתי ותראה איך שהכל מסתדר" אמרתי לו ולקחתי אותו לחנות העתיקות של אברהם ידידי ברחוב הסמוך. אדון אברהם מוכר פלקטים ישנים, גלויות היסטוריות כתבי יד וגם קושאנים טורקיים ומנדטוריים. קניתי לו שבעה קושאנים שעבר זמנם והסברתי: "תן לבנים שלך להבין שיש לך בעלות על אדמות ששוות הרבה כסף, אתה אדם פיקח, תדע כבר איך לקדם את זה". אדון לוי קלט אותי מיד וחייך, וכשנפרדנו הוא הושיט לי סוכריה לאות תודה. כעבור שבועיים, בן הזקונים הגיע לכמה דקות כדי לבדוק אם אביו אדון לוי עוד חי, והבחין במסמכים. כששאל את אביו מה זה, אדון לוי הניח מיד את ידו על הקושאנים, הטמין אותם בכיס הז'קט ואמר ביושב: "אלה קושאנים של אדמות".

הבן ניסה ללחוץ על אביו שייסביר את עצמו ואדון לוי אמר שהוא ממחר לכספת שלו בבנק. באופן מפתיע, הבן התנדב להסיע אותו. הוא ירד עם אביו לחדר הכספות וראה אותו מטמין שם את הקושאנים, אחר כך, החזיר אותו במכונית הביתה.

מאז אותו היום החיים של אדון לוי השתנו. פתאום כל הבנים מבקרים אותו עם הכלות והנכדים, לוקחים אותו למסעדות ורבים על הזכות לארח אותו בחגים.

מידי פעם הם מתעניינים איפה נמצאות הקרקעות שבבעלותו, אבל הוא תמיד עונה: "כשלא אהיה, כל אחד יקבל את המגיע לו".

כשאדון לוי נפטר, והבנים קמו מהשבעה, הם פתחו את הכספת ומצאו בה שבעה קושאנים שלכל אחד מהם מוצמדת סוכריית טופי, ומכתב: "מאד שימחתם את ליבי באחרית ימי, לכו עם הניירות לחנותו של אברהם ידידי ברחוב הסמוך ותקבלו את המגיע לכם".

(הרב ישראל גליס)

לא פעם פונים אלינו חברים, שכנים ואנשים שזרים לנו ומבקשים סיוע ועזרה ואנו כמו בני אברהם איש החסד מסייעים ועוזרים ותורמים. אך האם זה נכון גם במשפחתנו הקרובה? האם אנו עוזרים, דואגים ומסייעים גם לקרובים לנו? מתי ביקרנו לאחרונה את הורינו, 'הרמנו' טלפון לפני שבת? הכרנו להם פעם